

VISIBILIZAR PARA ACOMPañAR

MAIO 2025

Quen son?

MARCOS BARREIRA BAÑOS

- Mestre especialista en pedagogía terapéutica no IES Valadares de Vigo
- Coordinador do Club de Diversidade e da titoría LGBTQA+
- Membro do Equipo de Igualdade
- Colaborador e dinamizador dos Proxectos de Inclusión Educativa (PIE)
- Vicecoordinador da
- Rede Educativa de Apoio LGBTQ+ de Galicia

FUNDAMENTOS LEGAIS/MARCO NORMATIVO:

- **Constitución Española/Estatuto de Autonomía de Galicia.**
- **lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.**
- **lei Orgánica 3/2020, do 29 de decembro, pola que se modifica a lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación.**
- **lei Orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade de mulleres e homes.**
- **lei Orgánica 8/2021, do 4 de xuño, de protección integral á infancia e á adolescencia fronte á violencia.**
- **lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero.**
- **lei 2/2014, do 14 de abril, pola igualdade de trato e a non discriminación de lesbianas, gais, transexuais, bisexuais e intersexuais en Galicia.**
- **lei 7/2023, do 30 de novembro, para a igualdade efectiva de mulleres e homes de Galicia.**

-
- **Decreto 8/2015, do 8 de xaneiro, polo que se desenvolve a lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa en materia de convivencia escolar.**
  - **Decretos de currículo.**
  - **Protocolo de identidade de xénero da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional.**
  - **I Plan de actuacións para a Igualdade nos centros educativos de Galicia 2016-2020.**
  - **Instrución do 6 de setembro de 2019, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, para a elaboración dos Plans de Igualdade no curso 2019/20, nos centros educativos sostidos con fondos públicos de niveis non universitarios da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional.**
  - **Orde do 12 de abril de 2024, pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2024/25 nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia.**

COEDUCACIÓN:

Método de intervención educativo que parte do principio da igualdade entre os sexos, e a non discriminación por razóns de sexo.

Coeducar é educar a nenos e nenas, mozos e mozas, da mesma maneira, e non facelo de xeito diferente segundo o seu sexo ou identidade.

PLAN DE IGUALDADE:

Documento de centro que ten por finalidade a formación no respecto dos dereitos, das liberdades fundamentais e da igualdade efectiva de oportunidades entre mulleres e homes. Así como a valoración crítica das desigualdades, de forma que sirvan para superar os comportamentos sexistas e previr a violencia de xénero.

Concreta as medidas de actuación que se van a propoñer para acadar os obxectivos coeducativos.

A ELABORACIÓN DOS PLANS DE IGUALDADE NOS CENTROS EDUCATIVOS É UNHA OPORTUNIDADE PARA:

**Organizar o traballo
vinculado coa
coeducación do centro
educativo**

**Desenvolver accións
formativas nos centros
educativos sobre
igualdade e perspectiva
de xénero, e diversidade
afectivo-sexual**

**Tomar medidas
vinculadas co alumnado
LGBTIQ+ e prever a súa
discriminación**

**Obrigamos equipos
directivos e ao conxunto do
Claustro a tomar decisións e
concretar medidas
vinculadas coa igualdade**

**Prever e detectar as
violencias machistas a
través de diversas
accións**

**Desenvolver un traballo
sistemático vinculado
coa igualdade**

PARA QUE O PLAN DE IGUALDADE?

“Para evitar a reprodución de estereotipos sexistas na invisibilización da muller e do colectivo LGBTIQ+, na presunción de heterossexualidade na comunidade educativa, na discriminación por razóns de identidade de xénero ou orientación afectivo-sexual, na orientación profesional segregadora, nas diferenzas no uso de espazos, na normalización das agresión dos máis fortes contra as e os máis débiles, xustificadas nos estereotipos sexistas e homofóbicos, na prevalencia do masculino sobre o feminino nos libros de textos e materias curriculares e na presunción de familia nuclear heterossexual...

faise necesaria a aplicación de medidas individuais e colectivas encamiñadas a promover a igualdade de oportunidades e, portanto, asentar as bases para conseguir un centro coeducativo, libre de discriminación e respectuoso con todas as diversidades...”

Recollido do manifesto previo á creación da Rede Educativa de Apoio LGBTIQ+ de Galicia.

Ana Ojea/Denis Vicente

PRINCIPIOS DO PLAN DE IGUALDADE:

- 1. Valores democráticos:** A coeducación constitúe un modelo educativo que garante os valores sobre os que sustentan as sociedades democráticas (igualdade, liberdade, xustiza) pois garante a defensa dos dereitos humanos.
- 2. Transversalidade:** A perspectiva de xénero intégrase no proxecto educativo como estratexia de introdución da transversalidade nas políticas públicas educativas.
- 3. Inclusión:** A aplicación da perspectiva de xénero supón a erradicación de calquera situación de discriminación do alumnado por razón de sexo, identidade de xénero ou orientación sexual.
- 4. Igualdade de oportunidades:** O centro educativo axuda á construción dunha sociedade libre na que mulleres e homes teñan as mesmas oportunidades de realización persoal e profesional.
- 5. Visibilidade:** O plan de igualdade contribúe a transmitir un coñecemento libre de estereotipos que favorece a identificación e o recoñecemento de todos os saberes máis alá do xénero.

ESTRUTURA BÁSICA DO PLAN DE IGUALDADE:

1. Introducción.

2. Contextualización normativa e do centro.

3. Análise da situación do centro en relación coa igualdade de xénero, coa violencia de xénero e coa LGBTIfobia.

4. Obxectivos coeducativos que se abordan no plan:

4.1. Promoción da igualdade de oportunidades entre mulleres e homes.

4.2. Prevención, detección e intervención en casos de violencia de xénero.

4.3. Promoción do respecto pola diversidade afectivo-sexual.

4.4. Prevención, detección e intervención en casos de LGBTIfobia.

5. Medidas concretas de actuación nos seguintes ámbitos:

5.1. Organización do centro.

5.2. Eliminación dos estereotipos de xénero na transmisión dos valores e dos saberes.

5.3. Xestión dos espazos, dos recursos e as oportunidades de realización vocacional de xeito inclusivo.

5.4. Inclusión dos valores coeducativos na xestión da convivencia escolar.

6. Seguimento e avaliación.

**VISIBILIZACIÓN DO PROFESORADO
REFERENTE POSITIVO: VISIBILIZACIÓN + ACTIVISMO**

**CREACIÓN DE EQUIPOS DE IGUALDADE. DIVERSIDADE. APOIO
LGBTIQA+ NOS CENTROS EDUCATIVOS**

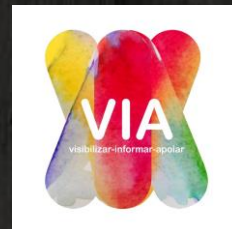
**IES Politécnico de Vigo
Pontevedra**

**IES Johan Carballera
Bueu - Pontevedra**

**IES As Barcas
Moaña - Pontevedra**

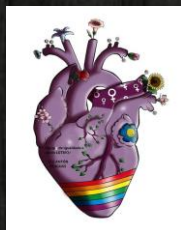
**CPI Suárez Marquier
O Rosal - Pontevedra**

**IES Eusebio da Guarda
A Coruña**

**IES A Guía
Vigo - Pontevedra**

**IES Antón Fraguas
Santiago de Compostela**

**IES Rafael Dieste
A Coruña**

**IES Carlos Casares
Vigo - Pontevedra**

**CPR Andaina
Culleredo - A Coruña**

**IES Ramón Menéndez Pidal
A Coruña**

**CPI Curros Enríquez
Pazos de Borbén - Pontevedra**

**VISIBILIZACIÓN DO COLECTIVO LGBTIQ+ NA ENTRADA DO
INSTITUTO. NOS CORREDORES. NO CENTRO EDUCATIVO**

VISIBILIZACIÓN DO COLECTIVO TRANS

**COMPROMISO EFECTIVO E REAL DOS EQUIPOS DIRECTIVOS
E DO PROFESORADO**

PARTICIPACIÓN EN EVENTOS PÚBLICOS

FORMACIÓN DO PROFESORADO

I CONGRESO EDUCATIVO LGBTIQ+ DE GALICIA 2022

Santiago de Compostela
Facultade de Ciencias da Educación
Campus Vida
2/abril/2022

I CONGRESO
EDUCATIVO LGBTIQ+
DE GALICIA

**REDE
LGBTIQ+**
REDE EDUCATIVA
APOIO LGBTIQ+ DE GALICIA

Colaboran USC

Achegamento aos Delitos e
Discursos de Odio: a revitalización
na interposición da denuncia

IÑAKI VIÑUELA

Prevención do suicidio en
víctimas de Delitos de Odio:
achegamento á silenciosa realidade

MARTA GARCÍA

A realidade intersexual no ensino.
Presentación do libro infantil
"Un secreto pelliño"

CAMINO BARÓ

Que precisan as Familias LGBTIQ+
do sistema educativo

KATY PALLÀS

A importancia da educación sexual
no desenvolvemento psicolóxico
e a saúde mental

MARTINA GONZÁLEZ

A construción da masculinidade
e a homofobia

IGNACIO PICHARDO

ESCOLAS DE FAMILIAS

ACTIVIDADES DE FORMACIÓN E SENSIBILIZACIÓN CO ALUMNADO

**ACTIVIDADES DE FORMACIÓN E SENSIBILIZACIÓN CO ALUMNADO
DOS CENTROS ADSCRITOS**

CARTELERÍA / DEFINICIONES CONCEPTOS CLAVE LGBTQIA+ CONDICIÓN. IDENTIDADES E ORIENTACIONES

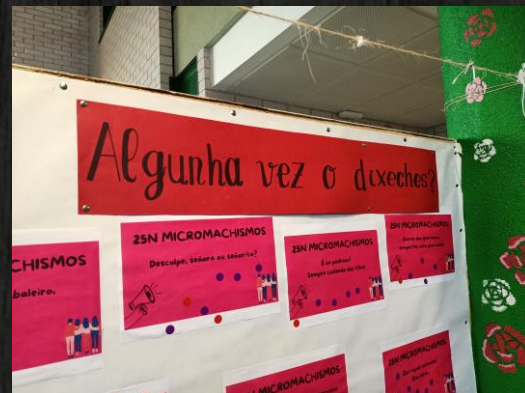
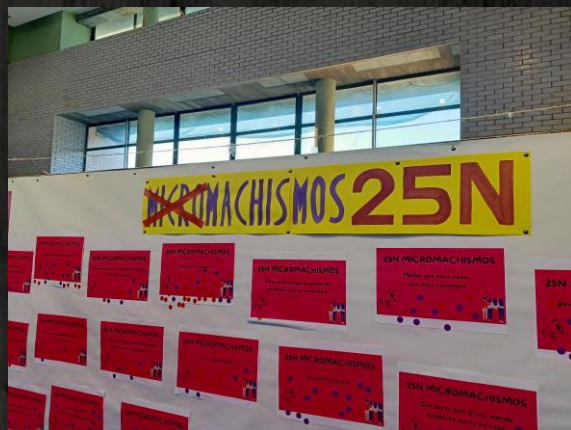
CELEBRACIÓNS A NIVEL DE CENTRO

CELEBRACIÓN DE DATAS CONMEMORATIVAS

CONMEMORACIÓN: 25N

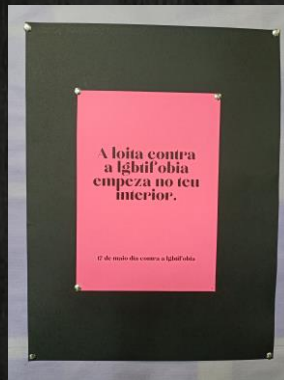

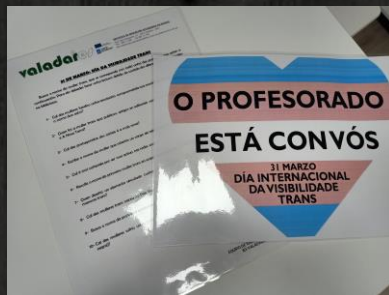
**CONMEMORACIÓN: 25ª
DÍA INTERNACIONAL DE ELIMINACIÓN DE LA VIOLENCIA CONTRA LAS MUJERES**

CONMEMORACIÓNS: 17 MAIO. DÍA INTERNACIONAL CONTRA A LGBTIFOBIA

CONMEMORACIONES:
31 DE MARZO. DÍA INTERNACIONAL DA VISIBILIDADE TRANS
1 DE ABRIL. DÍA DO LIBRO DE TEMÁTICA LGBT

PATRUILLAS LECTORAS CLUB DIVERSIDADE / CLUB DE ESCOITA

DOTACIÓN DE BIBLIOGRAFÍA ESPECÍFICA Á BIBLIOTECA ESCOLAR

37.03. VALORES SOCIAIS E CÍVICOS

Cambio na estrutura familiar

Convivencia

Diversidade

Diversidade afectivo-sexual

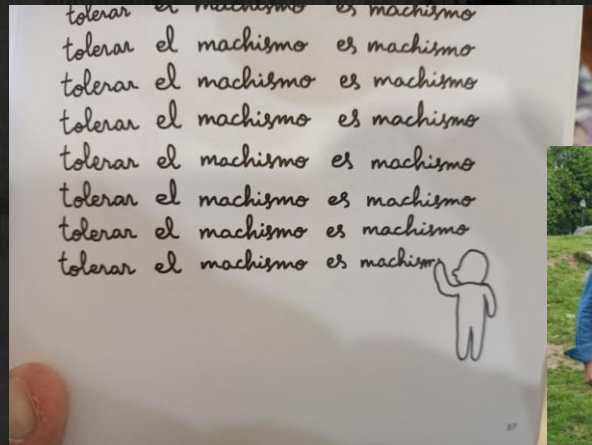
Emocións

Igualdade de xénero

VISIBILIZACIÓN DA BIBLIOGRAFÍA ACTUACIÓNS NA BIBLIOTECA

ENCUENTROS COMANDOS DE IGUALDADE

PROGRAMA ENLAZA VIGO

¿Qué es la diversidad sexual? Explicación fácil.
CARKI PRODUCTIONS

<https://www.youtube.com/watch?v=IQbTZViqe8A>

INCLUSIÓN DA REALIDADE LGBTIQ+ NAS DIFERENTES MATERIAS

CUMPRIRÍASE O OBXECTIVO SE...

Creamos escolas libres de discriminacións, agresións ou acoso por motivos de identidade de xénero ou de orientación sexual.

Onde as crianzas, a mocidade, poida ser feliz sen que se teña en conta a diversidade que a diferenza, porque...

TEÑEN DEREITO A SER DIFERENTES!!!

LEMBRADE...

CONTACTO

Correo electrónico- info@rededucalgbtqi.org

Páxina WEB- <https://rededucalgbtqi.org>

Teléfono- 604 811 229

Rede Educativa de Apoio
LGBT de Galicia

@RedeEducativaApoioLGBTIQGalicia

rededucalgbtqi

Rede Educativa de Apoio LGBTIQ

Rede de profesorado e educadorxs de Galicia que
traballamos pola diversidade LGBTIQ+ nos centros
educativos 🇵🇹

rededucalgbtqi.org/asociate/
Galiza

121

Publicaciones

1654

Seguidores

362

Siguiendo

RedeEducativaLGBTIQGalicia

@rededucalgbtqi

Rede de docentes que traballamos pola diversidade
LGBTIQ+ nos centros educativos de Galicia 🇵🇹

Correo electrónico: info@rededucalgbtqi.org

📍 Galicia, España rededucalgbtqi.org

PÁXINA de FACEBOOK

INSTAGRAM

TWITTER

RECOÑECEMENTO ARCO IRIS 2021

BOAS PRÁCTICAS DE INCLUSIÓN DA DIVERSIDADE SEXUAL E DE XÉNERO NO ÁMBITO EDUCATIVO

Dirección Xeral de Diversidade Sexual e Dereitos LGBTI

Ministerio de Igualdade, 28 xuño 2021

MOITAS GRAZAS

marcosbarreira@edu.xunta.gal